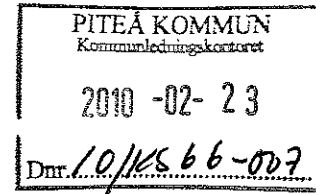

För kännedom;

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium
Gruppledarna
Kommunchef

Barn- och utbildningsnämnden**Granskning av demografiska aspekter och konkurrensutsättning**

Vi har i egenskap av förtroendevalda revisorer i Piteå kommun granskat barn- och utbildningsnämndens anpassning till demografiska förändringar och konkurrensutsättning. Granskningen har framkommit ur vår risk- och väsentlighetsbedömning. I granskningen har vi biträtt av sakkunniga från Komrev inom PricewaterhouseCoopers. Syftet har varit att bedöma om nämndens styrning är ändamålsenlig.

Granskningens iakttagelser och bedömningar sammanfattas under nedanstående kontrollfrågor.

Hur har nämnden klarat omställningen av pedagoger, lokaler och andra förutsättningar?

Barn- och utbildningsnämnden bedöms i stort ha klarat omställningen av pedagoger, lokaler mm på ett bra sätt. Nämnd och verksamhet har arbetat aktivt med frågorna och nämndens personal- och lokalkostnader är, med undantag för grundskolans lokalkostnader och förskolans personalkostnader, låga i jämförelse med likartade kommuner. Detta förklaras delvis av nämndens politiska viljeriktning. Kostnaderna har inte ökat i nämnvärd omfattning under de senaste åren. Nämndens styrning inom området bedöms vara tillfredsställande då nämnden fastställt en väl genomarbetad planering för kommande års behov inom samtliga verksamheter.

Hur har anpassning skett till friskolor och enskilda förskolor?

Det finns ännu en relativt liten andel elever i enskild verksamhet i kommunen. Anpassning till friskolor och enskilda förskolor har därför inte varit nödvändig i så hög utsträckning. Nämnden har dock vidtagit ett antal åtgärder i syfte att anpassa sig till enskild och fristående verksamhet, vilket bedöms vara tillfredsställande. Mest anpassningar har skett inom gymnasieverksamheten.

Bedrivs verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Baserat på nämndens egen uppföljning (prognostiserat nollresultat) görs bedömningen att verksamheten i stort bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Dock uppmärksammas att nämndens kostnader för barnomsorg och grundskola är betydligt högre än jämförbara kommuner. Det bedöms vara en brist att nämnden inte på ett tydligt sätt redovisar i vilken utsträckning verksamheterna bedöms nå högre resultat än jämförbara kommuner, då nämnden målsatt att verksamheterna av denna anledning ska ha mer resurser än jämförbara kommuner.

Är den interna kontrollen tillräcklig?

Nämndens interna kontroll bedöms vara tillräcklig. Bedömningen baseras på att nämnden styr området via strukturplan, mål, prioriteringar och budget. Vidare erhåller nämnden relevant uppföljning av verksamhetens resultat och effektivitet samt av det pågående arbetet utifrån strukturplanen.

Arbetar kommunen aktivt med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens? Hur sker samverkan mellan NAV och BUN i denna fråga?

Kommunen (gymnasieskolan) bedöms i stort arbeta aktivt på verksamhetsnivå med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens. Samverkan mellan NAV och BUN sker i huvudsak via lokala kompetensrådet.

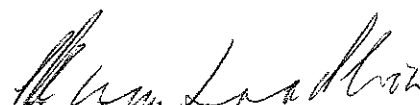
Utifrån ovanstående görs den sammanfattande bedömningen att barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig styrning av verksamheten med hänsyn till förändrat elevunderlag.

I syfte att utveckla nämndens styrning inom området rekommenderas nämnden att:

- Överväga om målsättningen "Piteå kommun satsar mer än jämförbara kommuner på förskola och skola varför resultaten också är högre än jämförbara kommuner" är rätt formulerad. Formuleringen kan exempelvis tolkas som att nämnden ska sträva efter att öka kostnaderna i gymnasieverksamheten, trots att nämndens egen uppföljning visar att gymnasieverksamheten ligger bra till ur effektivitetssynpunkt.
- Undersöka varför gymnasieskolans nettokostnader är lägre än beräknade standardkostnader och jämförbara kommuners kostnader. Detta bör ske i syfte att undersöka möjligheten att dra lärdom av detta inom övriga verksamhetsformer.

Revisorerna i Piteå kommun

Bengt Ek
Ordförande

Hans Lundström
Revisor

Revisionsrapport

Demografiska aspekter och konkurrens- utsättning

Piteå kommun

Januari 2010

Helena Lundberg

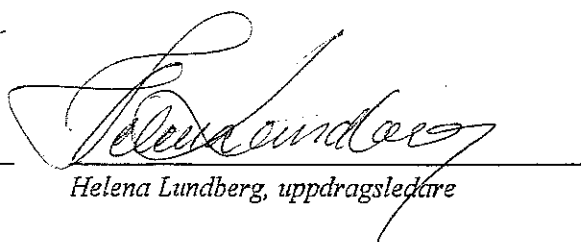
Certifierad kommunal revisor

Linda Marklund

2010-01-26

Linda Marklund, projektledare

Helena Lundberg, uppdragsledare

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Revisionsfråga	3
2.3	Metod.....	3
3	Granskningsresultat.....	4
3.1	Omställningsarbete.....	4
3.1.1	Nämndens prioriteringar, strategi och mål	4
3.1.2	Behovsplanering	4
3.1.3	Åtgärder och kostnader.....	5
3.1.4	Bedömning av nämndens omställningsarbete.....	7
3.2	Anpassning till enskild och fristående verksamhet	7
3.2.1	Genomförda anpassningar	7
3.2.2	Bedömning av nämndens anpassning till enskild och fristående verksamhet..	9
3.3	Ekonomi	9
3.3.1	Verksamheternas nettokostnad och standardkostnad	9
3.3.2	Nämndens rapportering.....	10
3.3.3	Bedömning av ekonomi	11
3.4	Samverkan med NAV och näringsliv.....	11
3.4.1	Samarbete med NAV om efterfrågad kompetens och utbud	11
3.4.2	Samarbete med näringslivet om efterfrågad kompetens och utbud.....	12
3.4.3	Bedömning av samverkan med NAV och näringsliv	12

1 Sammanfattning

På uppdrag av kommunens revisorer har Komrev inom PricewaterhouseCoopers granskat barn- och utbildningsnämndens styrning av verksamheten med hänsyn till förändrat elevunderlag. Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrningen är ändamålsenlig. Granskningen har resulterat i nedanstående iakttagelser och bedömningar.

Hur har nämnden klarat omställningen av pedagoger, lokaler och andra förutsättningar?
Barn- och utbildningsnämnden bedöms i stort ha klarat omställningen av pedagoger, lokaler mm på ett bra sätt. Nämnd och verksamhet har arbetat aktivt med frågorna och nämndens personal- och lokalkostnader är, med undantag för grundskolans lokalkostnader och förskolans personalkostnader, låga i jämförelse med likartade kommuner. Detta förklaras delvis av nämndens politiska viljeriktning. Kostnaderna har inte ökat i nämnvärd omfattning under de senaste åren. Nämndens styrning inom området bedöms vara tillfredsställande då nämnden fastställt en väl genomarbetad planering för kommande års behov inom samtliga verksamheter.

Hur har anpassning skett till friskolor och enskilda förskolor?
Det finns ännu en relativt liten andel elever i enskild verksamhet i kommunen. Anpassning till friskolor och enskilda förskolor har därför inte varit nödvändig i så hög utsträckning. Nämnden har dock vidtagit ett antal åtgärder i syfte att anpassa sig till enskild och fristående verksamhet, vilket bedöms vara tillfredsställande. Mest anpassningar har skett inom gymnasieverksamheten.

Bedrivs verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?
Baserat på nämndens egen uppföljning (prognostiserat nollresultat) görs bedömningen att verksamheten i stort bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Dock uppmärksammas att nämndens kostnader för barnomsorg och grundskola är betydligt högre än jämförbara kommuner. Det bedöms vara en brist att nämnden inte på ett tydligt sätt redovisar i vilken utsträckning verksamheterna bedöms nå högre resultat än jämförbara kommuner, då nämnden målsatt att verksamheterna av denna anledning ska ha mer resurser än jämförbara kommuner.

Är den interna kontrollen tillräcklig?
Nämndens interna kontroll bedöms vara tillräcklig. Bedömningen baseras på att nämnden styr området via strukturplan, mål, prioriteringar och budget. Vidare erhåller nämnden relevant uppföljning av verksamhetens resultat och effektivitet samt av det pågående arbetet utifrån strukturplanen.

Arbetar kommunen aktivt med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens? Hur sker samverkan mellan NAV och BUN i denna fråga?

Kommunen (gymnasieskolan) bedöms i stort arbeta aktivt på verksamhetsnivå med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens. Samverkan mellan NAV och BUN sker i huvudsak via lokala kompetensrådet.

Utifrån ovanstående görs den sammanfattande bedömningen att barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig styrning av verksamheten med hänsyn till förändrat elevunderlag.

I syfte att utveckla nämndens styrning inom området rekommenderas nämnden att:

- Överväg om målsättningen ”Piteå kommun satsar mer än jämförbara kommuner på förskola och skola varför resultaten också är högre än jämförbara kommuner” är rätt formulerad. Formuleringen kan exempelvis tolkas som att nämnden ska sträva efter att öka kostnaderna i gymnasieverksamheten, trots att nämndens egen uppföljning visar att gymnasieverksamheten ligger bra till ur effektivitetssynpunkt.
- Undersöka varför gymnasieskolans nettokostnader är lägre än beräknade standardkostnader och jämförbara kommuners kostnader. Detta bör ske i syfte att undersöka möjligheten att dra lärdom av detta inom övriga verksamhetsformer.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Granskningen har tillkommit ur revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

Numer är det konkurrens om barnen i förskola, grundskola och gymnasiet. De små årskullarna har nått gymnasieåldern. Andelen barn 0-17 år har minskat något konstant under senaste åren. I reella tal har elevantalet minskat med 227 elever från 2005 till 2007. Regional samverkan på gymnasienivå stimuleras genom ekonomiska bidrag från regeringen samtidigt som många kommuner vill ha en egen gymnasieutbildning. Inom fyrkanten sker en samverkan på gymnasienivå.

Allt fler aktörer finns på marknaden, de s.k. friskolorna ökar i antal vilket påverkar den kommunala skolan. Antalet fristående grundskolor har mer än fördubblats på 12 år. Antalet fristående gymnasieskolor har ökat från 38 till 99 under samma tid. I Piteå går 1,5 % i en fristående skola, vilket kan jämföras med 9,1 % för riket. Detta kräver att den kommunala skolan har framförhållning i sin planering. Fastighetskostanden per elev ökar. Grundskolans elevunderlag minskar och gymnasieskolans elevunderlag ökar. Det är väsentligt att skolan klarar omställningen av pedagoger, lokaler och andra förutsättningar.

2.2 Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig styrning av verksamheten med hänsyn till förändrat elevunderlag. Granskningen avser besvara följande kontrollfrågor:

- Hur har BUN klarat omställningen av pedagoger, lokaler och andra förutsättningar?
- Hur har anpassning skett till friskolor och enskilda förskolor?
- Bedrivs verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?
- Är den interna kontrollen tillräcklig?
- Arbetar kommunen aktivt med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens?
- Hur sker samverkan mellan NAV och BUN i denna fråga?

2.3 Metod

Granskningen har avgränsats till att omfatta kommunens förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Intervjuer har genomförts med förvaltningschef samt tre områdeschefer ansvariga för aktuella verksamhetsområden. Vidare baseras granskningen på granskning av dokument t.ex. uppföljningar och utvärderingar, omvärldsanalyser och statistikuppgifter.

3 Granskningsresultat

3.1 Omställningsarbete

3.1.1 Nämndens prioriteringar, strategi och mål

Av nämndens *barn- och utbildningsplan*, fastställd av fullmäktige, i oktober 2006, kan utläsas att vid behov av ekonomiska prioriteringar ska följande prioriteringsordning gälla:

1. Kostnader för personal.
2. Kostnader för stödverksamhet (tex lokalvård, skolmåltider, skolskjuts, vaktmästeri mm).
3. Lokalkostnader.

Nämnden har i september 2007 fastställt *strukturplan 2008-2010*. Granskningen visar att planen innehåller beräknade anpassningsbehov med utgångspunkt från prognostiserat barn- och elevantal inom samtliga verksamheter. Planen innehåller bla följande information:

- Översikt av prognostiserat barn- och elevantal inom förskola, grundskola och gymnasium.
- Prognostiserat barn/elevantal samt genomförda och planerade förändringar per geografiskt område i kommunen.
- Beräkning av kostnader för investeringar respektive kostnadsbesparingar för ovanstående förändringar.
- Hur allmänhet och föräldrar gjorts delaktiga i arbetet och planeringen.

Granskning av nämndens *verksamhetsplan 2009*, fastställd av fullmäktige i november 2008, visar att nämnden och fullmäktige fastställt följande målsättningar som berör granskningsområdet:

1. Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser.
2. Piteå kommun satsar mer än jämförbara kommuner på förskola och skola varför resultatet också är högre än jämförbara kommuner. (Nytt mål för 2009).
3. Strömbäckskolan ska vara ett attraktivt val för sökande till gymnasiet.
4. Alla barn/elever ges insikt i arbetsliv, näringsliv samt förståelse för arbetsmarknadens parter

3.1.2 Behovsplanering

Förskolan

Av intervjuer framgår att det sker en konstant volymökning inom förskolan. Denna ökade efterfrågan bedöms av förvaltningen bero på införandet av maxtaxa och allmän förskola. Förvaltningen håller sig uppdaterad på i vilka bostadsområden det beräknas ske inflyttning och där det, av denna anledning, kan finnas behov av barnomsorg. Av intervjuer framgår att prognoser över barnantal används i planeringen av verksamheten.

Grundskolan

Som underlag för planering har en prognostisering av elevantalet i grundskolan upprättats. Prognosen sträcker sig fram till och med år 2020. Av diagrammet kan utläsas att elevunderlaget i grundskolan beräknas minska med ca 530 elever (från ca 1650 till 1120) fram till år 2016.

Gymnasieskolan

Av intervjuer framgår att elevantalet har ökat i gymnasiet de senaste åren. Prognos i nämndens strukturplan visar dock att elevantalet nu kommer att minska fram till och med år 2015. Anpassning av personalresurser sker årligen med utgångspunkt från i vilken utsträckning eleverna söker till Piteås gymnasieskolor.

3.1.3 Åtgärder och kostnader

Bland nämndens största kostnadsposter finns personal- och lokalkostnader. De intervjuade framhåller att det pågår ett aktivt arbete med att göra anpassningar av lokaler och personal efter skiftningar i barn- och elevunderlag. Även av nämndens uppföljning framgår hur anpassning av personal och lokaler fortgår.

3.1.3.1 Lokaler

Förskolan

Granskning av statistik avseende kommunens kostnader för lokaler och personal inom förskolan visar att kommunens kostnad för lokaler per barn har ökat de senaste åren. Dock är Piteå kommuns kostnader för lokaler fortfarande lägre än jämförbara kommuners kostnader för lokaler.

Förskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner ¹ 2008
Kostnad för lokaler o inventarier per inskrivet barn	11600	14100	14200	14400

På tjänstemannanivå upplevs det råda ett gott samarbete mellan barn- och utbildningskontoret och fastighetskontoret när det gäller att anpassa lokaler efter rådande behov.

Grundskolan

Inom grundskolan noteras att kommunens kostnad för lokaler per elev har minskat mellan år 2007 och 2008. Dock är Piteå kommuns kostnader för lokaler i grundskolan fortfarande något högre än jämförbara kommuners kostnader för lokaler.

Grundskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Kostnad för lokaler o inventarier per elev	15900	16600	16000	15300

¹ Kommungrupp > 25 000 inv.

Under sakgranskningen av rapporten framhålls att barn- och utbildningsnämnden har beslutat att försöka bevara kommunens byaskolor. Detta medför att det i kommunen finns många små enheter, vilket resulterar i höga lokalkostnader inom grundskolan.

Gymnasieskola

Inom gymnasieskolan noteras att kommunens kostnad för lokaler per elev har varit ganska oförändrad de senaste åren. Piteå kommuns kostnader för lokaler är betydligt lägre än jämförbara kommuners kostnader för lokaler inom gymnasiet.

Gymnasieskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Kostnad för lokaler o inventarier per elev	14800	14400	14500	18200

Av intervjuer framgår att det på senare tid har varit lokalbrist inom gymnasieskolan på grund av ökat elevantal och därför hyrs paviljonger för vissa verksamheter istället för att bygga ut befintliga lokaler, vilket minskar nämndens lokalkostnader.

3.1.3.2 Personal

Förskolan

Granskning av statistik för förskolan visar att personalkostnadernas andel av den totala kostnaden inom förskolan har varit ganska oförändrad de senaste åren och är högre än jämförbara kommuners kostnader.

Förskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Personalkostnad andel av total kostnad (%)	81	78	78	74
Antal inskrivna barn per årsarbetare	4,6	4,6	4,7	5,3

Av intervjuer framgår att det skett en volymökning inom förskolan under de senaste åren då efterfrågan och nyttjandegraden ökat. Av denna anledning har inga uppsägningar av personal varit nödvändiga inom förskolan. Här har det istället funnits behov av att anställa fler utbildade förskolelärare. Under sakgranskning framhålls även att kommunfullmäktige beslutat om 15 heltidsplatser i genomsnitt/barngrupp, vilket leder till högre personalkostnader.

Grundskolan

När det gäller personalkostnadernas andel av den totala kostnaden inom grundskolan noteras att denna ökat de senaste åren, dock är den något lägre än jämförbara kommuners kostnader för personal.

² Kommungrupp > 25 000 inv.

Grundskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Kostnad per elev för undervisning	37600	38400	38900	39900
Antal lärare heltidstjänster per 100 elever	8,3	8,2	8,2	8,4

Av intervjuer framgår att förvaltningen i syfte att hantera övertalighet inom *grundskolan* varslade personal för första gången för tre år sedan. Under de senaste två åren har personalstyrkan minskats med uppskattningsvis 55 anställda. Några av dessa har vidareutbildat sig för att arbeta inom förskolan där efterfrågan finns.

Gymnasieskolan

När det gäller personalkostnadernas andel av den totala kostnaden inom gymnasieskolan noteras att denna ökat de senaste åren, dock är den något lägre än jämförbara kommuners kostnader för personal.

Gymnasieskola	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Kostnad per elev för undervisning	41000	40400	42100	42600
Antal lärare heltidstjänster per 100 elever	8,3	8,7	8,9	8,6

Av intervjuer framgår att personalantalet i gymnasiet anpassas varje läsår utifrån elevernas ansökningar som sker på våren.

3.1.4 Bedömning av nämndens omställningsarbete

Barn- och utbildningsnämnden bedöms i stort ha klarat omställningen av pedagoger, lokaler mm på ett bra sätt. Nämnd och verksamhet har arbetat aktivt med frågorna och nämndens personal- och lokalkostnader är, med undantag för grundskolans lokalkostnader och förskolans personalkostnader, låga i jämförelse med likartade kommuner. Detta förklaras delvis av nämndens politiska viljeriktning. Kostnaderna har inte ökat i nämnvärd omfattning under de senaste åren. Nämndens styrning inom området bedöms vara tillfredsställande då nämnden fastställt en väl genomarbetad planering för kommande års behov inom samtliga verksamheter.

3.2 Anpassning till enskild och fristående verksamhet

3.2.1 Genomförda anpassningar

Av intervjuer framgår att det i kommunen i dag finns sex enskilda förskolor och två fristående grundskolor. Dessutom finns för närvarande en ansökan om att starta fristående gymnasieskola och en ansökan om att starta pedagogisk omsorg.

Förskolan

Granskning av statistikuppgifter visar att Piteå kommun år 2008 har en väsentligt lägre andel barn i enskild regi än liknande kommuner (6 % jämfört med 13 %).

Av intervjuer framgår att verksamheten blir svår att planera då enskild förskoleverksamhet kan starta när som helst under året. I syfte att underlätta planeringen har nämnden infört 3 månaders uppsägningstid av barnomsorgen från och med innevarande år. Nämnden har även uppmuntrat profilering av kommunens förskolor samt beslutat om vilka kvalitetskriterier som ska gälla för att få kalla sig profilerad förskola skola. Förvaltningen hanterar kön till enskilda förskolor och har därför kontroll över hur många barn som köar till dessa verksamheter.

Grundskolan

Av statistik kan utläsas att Piteå kommun år 2008 har en väsentligt lägre andel elever i fristående grundskolor än liknande kommuner (1,4 % jämfört med 6,3 %).

Av intervjuer framgår att nämnden har uppmuntrat profilering av kommunens förskolor samt beslutat om vilka kvalitetskriterier som ska gälla för att få kalla sig profilerad förskola skola. Dessutom håller förvaltningen sig uppdaterad på fristående skolors elevunderlag.

Gymnasiet

Statistik visar att Piteå kommun har en väsentligt lägre andel elever i fristående gymnasieskolor än liknande kommuner (4,0 % jämfört med 12,7 %).

Under intervjuer framkommer att konkurrens från fristående skolor inte upplevs vara något stort problem i kommunen. Förvaltningens uppfattning är att fler elever sökte till fristående skolor i grannkommuner, exempelvis Skellefteå, tidigare år men att detta intresse nu har avtagit.

På gymnasieskolan genomförs ett flertal aktiviteter som syftar till att möta konkurrens från fristående skolor och behålla elever i kommunens skola. Exempelvis anges följande:

- Samarbete med gymnasieskolorna inom fyrkanten.
- Folder där alla utbildningsval inom fyrkanten presenteras.
- Öppet Hus då alla är välkomna att besöka skolan.
- Elever i årskurs 8:a bjuds in till gymnasiet innan valet till gymnasiet.
- Marknadsföring av gymnasiet sker i radio och på bio.
- Bilddagboken (en Internetsida där man laddar upp bilder och presenterar för andra medlemmar).
- Nya foldrar, hemsidan.
- Gymnasiet har utarbetat en marknadsföringsplan. Målet är att ha hög kvalitet och goda resultat och att informera om detta.

3.2.2 Bedömning av nämndens anpassning till enskild och fristående verksamhet

Det finns ännu en relativt liten andel elever i enskild verksamhet i kommunen. Anpassning till friskolor och enskilda förskolor har av denna anledning inte varit nödvändig i så hög utsträckning. Verksamheten har dock vidtagit ett antal åtgärder i syfte att anpassa sig till enskild och fristående verksamhet, vilket bedöms vara tillfredsställande. Mest anpassningar har skett inom gymnasieverksamheten. Denna anpassning har dock även skett med hänsyn till rådande konkurrens mellan kommuner och inte enbart med hänsyn till enskild och fristående verksamhet.

3.3 Ekonomi

3.3.1 Verksamheternas nettokostnad och standardkostnad

Ett sätt att jämföra skolans kostnadsläge är att jämföra Piteå kommuns nettokostnader³ med andra jämförbara kommuners nettokostnader samt med den beräknade standardkostnaden⁴ för Piteå kommun.

Förskolan

Barnomsorg	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner ⁵ 2008
Nettokostnad, kr/inv	4 455	5 060	5 351	5 097
Standardkostnad, kr/inv	4 134	4 587	4 785	4 704
Differens, kr/inv	321	473	566	393

Av ovanstående tabell framgår bla att skillnaden mellan kommunens nettokostnad och standardkostnad för barnomsorg har ökat markant mellan åren 2006 och 2008. Dessutom har kommunen en hög nettokostnad (+ 566 kr/invånare) i jämförelse med såväl beräknad standardkostnad som jämförbara kommuner inom barnomsorgen. Med tanke på att kommunens invånarantal år 2008 var 40 902 st skulle Piteå kunna ha haft en barnomsorg som hade kostat ca 23 mkr mindre än vad den de facto kostade. Vid sakgranskning av rapporten framhålls att den högre nettokostnaden delvis förklaras av högre personalkostnader.

³ Kommunens faktiska kostnad (bruttokostnad minus bruttointäkt) per verksamhet. Källa: Webor, SCB:s räkenskapsammandrag.

⁴ Standardkostnaden är de kostnader som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts, ambitions och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämnningen.

⁵ Kommungrupp > 25 000 inv.

Grundskolan

Grundskolan	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Nettokostnad, kr/inv	9 023	8 871	9 062	8 633
Standardkostnad, kr/inv	8 481	8 670	8 806	8 579
Differens, kr/inv	542	201	256	54

Av ovanstående tabell framgår bl.a. att skillnaden mellan kommunens nettokostnad och standardkostnad för grundskola har mer än halverats de senaste åren. Dessutom har kommunen en hög nettokostnad (+ 256 kr/invånare) i jämförelse med såväl beräknad standardkostnad som jämförbara kommuner inom grundskolan. Med tanke på kommunens invånarantal skulle Piteå kunna ha haft en grundskoleverksamhet som hade kostat drygt 10 mnkr mindre år 2008 än vad den de facto kostade. Vid sakgranskning av rapporten framhålls att den högre nettokostnaden delvis förklaras av högre lokalkostnader.

Gymnasiet

Gymnasiet	Piteå 2006	Piteå 2007	Piteå 2008	Liknande kommuner 2008
Nettokostnad, kr/inv	3 588	3 843	3 889	4 149
Standardkostnad, kr/inv	3 655	3 964	3 953	4 064
Differens, kr/inv	-67	-121	-64	85

Av ovanstående tabell framgår bl.a. att Piteå kommun har en låg nettokostnad i jämförelse med såväl beräknad standardkostnad som jämförbara kommuner inom gymnasieverksamheten. Med tanke på kommunens invånarantal har Piteås gymnasieverksamhet under år 2008 kostat drygt 2,6 mnkr mindre än beräknad standardkostnad.

3.3.2 Nämndens rapportering

3.3.2.1 Ekonomi

Av årsredovisning 2008 framgår att nämnden år 2008 bedrivit verksamheten med ett underskott på -920 tkr. I nämndens delårsrapport per augusti prognostiseras ett underskott mot budget 2009 på 2 mnkr. Vid sakgranskning framhålls dock att verksamheten nu (i december) beräknas bedrivas med nollresultat och att nämnden anser att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

3.3.2.2 Verksamhet

Nämndens rapportering under året innehåller ingen prognos av i vilken utsträckning mål nummer 2 (Piteå kommun satsar mer än jämförbara kommuner på förskola och skola varför resultaten också är högre än jämförbara kommuner) beräknas uppnås. I övrigt uppmärksammas att nämndens målsättningar följs upp på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden använder sig av Skolindex⁶ effektivitetsmått för grundskola och gymnasieskola. Av nämndens delårsrapportering framgår att grundskolan hamnar på 142:a plats (av 290 kommuner) och gymnasieskolan hamnar på 26:e plats.

I övrigt uppmärksammas att nämnden i sin uppföljning använder sig av mått för produktivitet och kvalitet inom samtliga granskade verksamheter.

3.3.3 Bedömning av ekonomi

Baserat på nämndens egen uppföljning (prognostiserat nollresultat) görs bedömningen att verksamheten i stort bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Dock uppmärksammas att nämndens kostnader för barnomsorg och grundskola är betydligt högre än jämförbara kommuner. Det bedöms vara en brist att nämnden inte på ett tydligt sätt redovisar i vilken utsträckning verksamheterna bedöms nå högre resultat än jämförbara kommuner, då nämnden målsatt att verksamheterna av denna anledning ska ha mer resurser än jämförbara kommuner. För framtiden rekommenderas nämnden att:

- Överväg om målsättningen ”Piteå kommun satsar mer än jämförbara kommuner på förskola och skola varför resultaten också är högre än jämförbara kommuner” är rätt formulerad. Formuleringen kan exempelvis tolkas som att nämnden ska sträva efter att öka kostnaderna i gymnasieverksamheten, trots att nämndens egen uppföljning visar att gymnasieverksamheten ligger bra till ur effektivitetssynpunkt.
- Undersöka varför gymnasieskolans nettokostnader är lägre än beräknade standardkostnader och jämförbara kommuners kostnader. Detta bör ske i syfte att undersöka möjligheten att dra lärdom av detta inom övriga verksamhetsformer.

3.4 Samverkan med NAV och näringsliv

Granskningen visar att det inte finns någon dokumenterad och politiskt fastställd strategi för samarbete med NAV eller näringslivet.

3.4.1 Samarbete med NAV om efterfrågad kompetens och utbud

Alla kompetensanordnare som finns i kommunen, bla nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och barn- och utbildningsnämnden, är representerade i det lokala kompetensrådet. I detta forum diskuteras utbudet av utbildning samt efterfrågan i kommunen. Samarbete med NAV sker i huvudsak i detta forum.

⁶ Skolindex är en metod som är utarbetad av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och baseras på ett antal uppgifter som återfinns i nationella databaser, koppling görs mellan ekonomi och resultat.

3.4.2 Samarbete med näringslivet om efterfrågad kompetens och utbud

Av intervjuer framgår att samarbetet mellan gymnasiet och näringslivet upplevs som gott. Exempelvis sker samarbete runt byggprogrammet och teknikcollege. På nästan varje gymnasieprogram finns ett programråd där rektor samt elevråd och respektive bransch finns representerade. Samarbete sker runt kursupplägg där branschen har möjlighet att påverka innehållet i utbildningen och elevernas praktik diskuteras. Programråden träffas ca 1 gång/år på initiativ från skolan.

I övrigt uppmärksammas att samverkan sker med företag inom vindkraftsområdet i syfte att ta fram effektiva riktade yrkesutbildningar.

3.4.3 Bedömning av samverkan med NAV och näringsliv

Kommunen (gymnasieskolan) bedöms i stort arbeta aktivt på verksamhetsnivå med att säkerställa att det lokala näringslivet erhåller efterfrågad kompetens. Samverkan mellan NAV och BUN sker i huvudsak via lokala kompetensrådet.